מראי מקומות - קידושין

דף ד:

א. והלא דין הוא, ומה אמה העברי' שאינה נקנית בביאה וכו'

העיר **בקובץ שעורים** (ט"ז), איך רוצה הגמ' לילף קנייני קידושין מק"ו, הרי קיי"ל דאין עונשין מן הדין, וא"כ אם תזנה לא יהיו יכולין לעונשה, וא"כ ודאי צריך לימוד לכ"א מן הקנינים. **ותי'** דאי"ז בכלל עונשין מן הדין, דהא ק"ו זה אינו אלא גילוי מילתא בעלמא דבכלל אשת איש דתורה היא, וממילא נענשה, אבל אי"ז עונשין מן הדין. אולם העיר ע"ז ממש"כ **הר"ן** (פ"ק דנדרים) דאין למדין ידות מנדרים ממה מצינו, משום דאין עונשין מן הדין, וצ"ע.

ב. נקנית בכסף

פרש"י, כדכתי' מכסף מקנתו. והק' **המהרש"א**, הא פסוק זה כתי' בע"ע הנמכר לגוי, וכאן מיירי באמה הנקנית לישראל. וע' **בפני יהושע** מש"כ ליישב ע"פ הסוגיא דלקמן (יד:), דזה באמת תלוי באמוראי, וכ"כ **המרומי שדה**, ע"ש.

ג. ה"א היכא דיהבה איהי לדידיה

פרש"י, דכיון דאשמעינן דכסף עביד אישות, מה לי כסף דידי' מה לי כסף דידה. תמה **הפני יהושע**, איך שייך לומר כן, הרי בכל הקניינים הרי הקונה נותן מעות להמקנה, והא האשה כאן היא המקנה, והאיש הוא הקונה, וא"כ ודאי צריך הוא ליתן לה המעות. ולכן הוא פי' הה"א באו"א, דה"א דדרשי' מקרא דאין כסף לאדון זה, אבל יש כסף לאדון אחר, דהיינו בכניסתה לרשות האדון לייעוד, **סד"א דבעינן שתתן לו כסף** (והוסיף דלפי תוס' דיהבה לי' לאו דוקא א"ש טפי [אולם תוס' לא הק' קו' הפנ"י, ומשמע דזה לא הי' ק' לתוס']). **והמקנה** ביאר **דברי רש"י**, דה"א דבאמת אין כאן קונה ומקנה, אלא כשם שהיא מקודשת לו, כך הוא מקודש לה [ורק יש לעי' לפ"ז מהו המסקנא, האם קמ"ל דהגדר דקידושין הוא באמת קונה ומקנה, ולכן מעות הכסף הם כמעות קנין של כל קנין אחר, או דלמא קמ"ל שהוא צריך ליתן לה, אבל גדר כסף קידושין הוא עדיין משום דכסף עביד אישות, ולא כמו כסף קנין של כה"ת כולה. ומדברי המקנה משמע כצד הראשון, וצ"ע בזה].

ה. והלא דין הוא, ומה יבמה וכו'

ע' **באור שמח** (יבום א', א') **שהביא מהמהרי"ק** (שורש קל"ח) **שרוצה** להוכיח מכאן דביאת יבמה מהני מדין קידושין, דאל"כ איך שייך ללמוד קידושין בכל אשה ממנה (וע"ש הנפק"מ בזה). **ודחה האו"ש** דכל זה נכלל בדיחוי הגמ', דמה ליבמה שכן זקוקה ועומדת, דהיינו דאי"ז מדין קידושין, אלא מצוה הוא, וא' מדיני המצוה הוא שנקנית לו ע"י קיום המצוה.